

INFORMATOR
URZĘDU MIASTA I GMINY

BIAŁA RAWSKA 2017

Drodzy Mieszkańcy Miasta i Gminy,

W ubiegłorocznym Informatorze wspominałem, że był to rok rekordowy pod względem wysokości budżetu i pozyskanych środków zewnętrznych. Rok 2017 był jeszcze bardziej pomyślny pod tym względem. Poziom inwestycji przekroczył 8 milionów zł, przy czym poza niektórymi niezbędnymi wydatkami związanymi z drogami, każdy projekt zrealizowano przy znacznym udziale finansów unijnych. Potrafimy o nie skutecznie zabiegać, a podpisane już umowy pozwolą na realizację kolejnych prac w roku bieżącym i przyszłych. W sumie zrealizowano ponad 20 takich projektów.

Zaplanowano i pozyskano finansowanie następnych etapów wodociągowania kolejnych miejscowości w naszej gminie, rewitalizację centrum Białej Rawskiej, budowę ścieżki rowerowej do Ossy, poprawę efektywności energetycznej przez termomodernizację budynków użyteczności publicznej oraz montaż instalacji fotowoltaicznych. Sukcesywnie będzie poprawiany stan techniczny dróg, dostosujemy nasze placówki oświatowe do wymogów wprowadzonej reformy oświaty.

Wprowadzona spiesznie reforma szkolnictwa, która rozpoczęła się w minionym roku, rodziła obawy, czy będziemy w stanie pogodzić jej wymogi z możliwościami organizacyjnymi i finansowymi, jednocześnie nie zapominając o dobru najmłodszych członków naszej społeczności. Także temu wyzwaniu udało się sprostać. Wszystkie szkoły zostały przystosowane do przyjęcia większej liczby uczniów, a żaden nauczyciel nie stracił pracy. Podjąłem też decyzję, aby część zajęć z WF, uczniowie szkół wiejskich mogli odbywać na obiektach sportowych w Białej Rawskiej, dzięki temu każde dziecko ma możliwość dobrego rozwoju fizycznego.

Niestety, podobnie jak w poprzednich latach, także i w roku ubiegłym, gospodarstwa rolne zostały dotknięte przymrozkami i wymrożeniami drzewek owocowych. Szkody objęły w sumie 1602 gospodarstwa. Oszacowane straty w skali gminy wyniosły ponad 135 mln zł. Dzięki współpracy z rolnikami, przedsiębiorcami, radnymi gminnymi i powiatowymi, udało się przekonać Wojewodę Łódzkiego do zakwalifikowania tego zdarzenia jako klęski i pozyskać stosowną pomoc dla poszkodowanych.

O ważniejszych sprawach dotyczących inwestycji i wydarzeń minionego roku, możecie Państwo przeczytać na kolejnych stronach niniejszego informatora.

Zapraszam Państwa do lektury niniejszego informatora, podsumowującego miniony 2017 rok.

Z wyrazami szacunku

Wacław Jacek Adamczyk

Wacław Adamczyk
Burmistrz Białej Rawskiej

FINANSE GMINY BIAŁA RAWSKA 2017

Rok 2017 był pod względem finansowym rekordowy. Gmina Biała Rawska osiągnęła najwyższe w swojej historii dochody, rekordowe były wydatki inwestycyjne, pozyskano najwięcej środków zewnętrznych, zapewniono także finansowanie wydatków na lata przyszłe.

Wykonanie budżetu było następujące:

DOCHODY – 49 928 809,73 zł

WYDATKI – 52 455 368,79 zł

Wydatki inwestycyjne pochłonęły 8 398 033,98 zł

Pozyskano środki zewnętrzne w wysokości 3 699 693,47 zł, w tym:

Środki unijne – 2 262 878,78 zł

Dotacje – 849 565,00 zł

Zwrot funduszu sołeckiego – 202 453,71 zł

Odzyskany podatek VAT – 310 537,00 zł

Środki WFOŚiGW – 74 258,98 zł

Zadłużenie gminy na dzień 31.12.2017 r. wyniosło 13 050 751,94 zł i stanowiło 26,1% dochodów. Od ośmiu lat bezwzględna wysokość zadłużenia gminy pozostaje na stałym poziomie.

Struktura wydatków budżetu przedstawiała się następująco:

Oświata – 14 345 396 zł

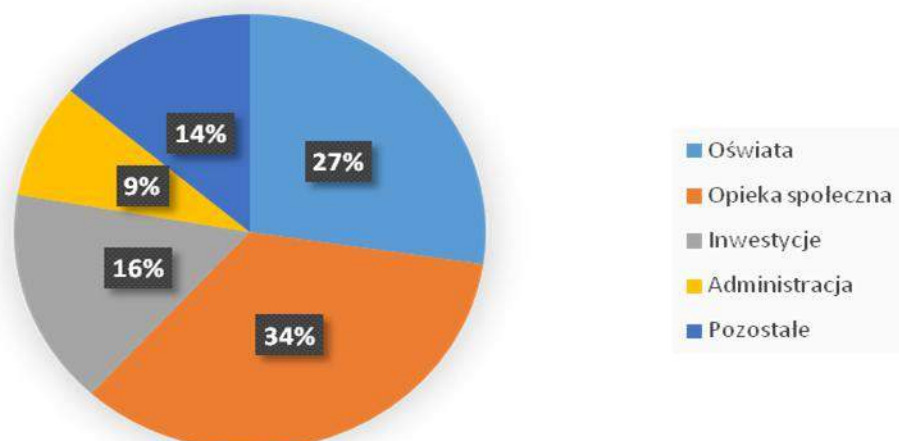
Opieka społeczna – 18 046 129 zł

Inwestycje – 8 398 034 zł

Administracja – 4 445 133 zł

Pozostałe – 7 220 677 zł

Wydatki budżetowe

INWESTYCJE

Wydatki inwestycyjne gminy w 2017 r. wyniosły 8,4 mln zł, co stanowiło 16% wydatków ogółem. Poza inwestycjami drogowymi zrealizowano następujące projekty:

- Wykonano termomodernizację budynków użytkowanych przez Urząd Miasta i Gminy łącznie z Urzędem Stanu Cywilnego, Wydziałem Oświaty i Klubem Abstynenckim. Wymieniono stolarkę okienną, stropodachy, a także zainstalowano powietrzne pompy ciepła. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 861 tys. zł. Wydatek został sfinansowany z udziałem środków Unii Europejskiej.
- Wyremontowano budynek biblioteki miejskiej. Oprócz termomodernizacji, wymiany drzwi i okien, dachu, toalet, wykonano nową instalację centralnego ogrzewania zasilaną pompami ciepła w miejsce dotychczasowego, drogiego ogrzewania elektrycznego. Również ta inwestycja była prowadzona z wykorzystaniem funduszy unijnych, a całkowity jej koszt wyniósł 676,5 tys. zł.
- Przeprowadzono kolejny etap budowy Rodzinnego Parku Rozrywki. Wzbogacił się on o nowe urządzenia rekreacyjne, takie jak tor do kręgli, mini golf, ściankę do squasha czy urządzenia placu zabaw dla najmniejszych dzieci. Powstał także wygodny tor do jazdy dzieci na rowerkach, a dla wszystkich na rolkach, wrotkach i desce skateboardowej. Dzięki finansowaniu unijnemu można było przeprowadzić tę inwestycję, wartą 616 tys. zł.
- Wybudowano drugą część traktu spacerowego od ul. Narutowicza do Ośrodka Sportu i Rekreacji. Dzięki tej inwestycji powstał cały ciąg rekreacyjny wzdłuż białskich stawów. Obok elementów małej architektury znalazło się miejsce na wieżę widokową do obserwacji przyrody oraz urządzenia rekreacyjne – siłownia plenerowa. Także w tym przypadku skorzystaliśmy z funduszy unijnych, a całkowity koszt tej części traktu to 993 tys. zł.
- Wspólnie z kołem wędkarskim „Złoty karaś” została przeprowadzona rewitalizacja stawu gminnego tzw. „Okrągłego” przy OSiR-ze.

- Kosztem 490 tys. zł wykonano wodociąg na odcinku Biała Rawska – Marchaty.
- Wybudowano nową sieć wodociągową w miejscowościach Nowe Przyłuski i Stara Wieś wraz z przyłączami wodociągowymi do szkoły podstawowej i remizy OSP w Starej Wsi. Odcinek ten kosztował 351 tys. zł. Otrzymano dofinansowanie z PROW.
- Opracowano dokumentację techniczną na kolejne wodociągi w naszej gminie w miejscowościach Biała Rawska (spinka pomiędzy ul. Topolową a ul. Mickiewicza), Pachy.
- Przygotowano dokumentację geodezyjną do opracowania dokumentacji technicznej dla renowacji zbiornika wodnego w Chrzążczewie.
- W drugim etapie modernizacji sieci ciepłowniczej w Białej Rawskiej, wartym 393 tys. zł, wykonano podłączenia budynków szkolnych przy ul. Mickiewicza, MGOK-u oraz bloku mieszkalnego przy ul. Wojska Polskiego 7. W budynkach zainstalowano nowoczesne węzły ciepne.
- Przeprowadzono remont dachu na szkole podstawowej w Babsku, zaadaptowano na potrzeby szkolne pomieszczenia po mieszkaniu komunalnym w budynku szkoły podstawowej w Pachach, wykonano prace adaptacyjne w pozostałych szkołach tak, by sprostać konieczności przyjęcia do nich klas VII.
- Przeprowadzono remonty świetlic wiejskich w Dańkowie, Chodnowie i Jelitowie, ułożono kostkę i zakupiono materiały do ocieplenia świetlicy w Teodozjowie, wykonano projekt przebudowy budynku dawnej zlewni mleka w Niemirowicach z przeznaczeniem na świetlicę wiejską oraz opracowano dokumentacje techniczne budowy budynków technicznych przy świetlicy wiejskiej w Woli-Chojnacie i Teodozjowie.
- Zakupiono wyposażenie świetlic wiejskich w Jelitowie, Rosławowicach, Starej Wsi, Słupcach i Dańkowie.
- Wykonano ogrodzenie placu zabaw w Ossie i zakupiono jego wyposażenie.
- Zakupiono urządzenia rekreacyjne dla mieszkańców na działce gminnej w Wólce Lesiewskiej.
- Opracowano dokumentację techniczną na termomodernizację budynku Centrum Pomocy Rodzinie przy ul. Mickiewicza 25 w Białej Rawskiej. Złożono wniosek o dofinansowanie tej inwestycji ze środków unijnych—RPO.
- Wybudowano nowe odcinki oświetlenia w Chrzążczewku, Marchatach, Przyłuskach i Zofianowie oraz na terenie OSiR w Białej Rawskiej. Zakupiono w celu wymiany 60 nowych energooszczędnych opraw świetlnych LED.

INWESTYCJE DROGOWE

Jak co roku, poprawa jakości dróg stanowiła w 2017 r. największą część wydatków inwestycyjnych gminy. Na ten cel zostało przeznaczone ponad 4,5 mln zł. Dodatkowo 750 tys. zł pochłonęło bieżące utrzymanie i remonty.

Wykonano ok. 10,5 km bieżących dróg o nawierzchni asfaltowej i 2,5 km nawierzchni betonowej, a 0,2 km z kostki betonowej, ponad 4,5 km dróg gminnych zostało utwardzonych kruszywem, a stan ponad 3,5 km dróg poprawiono przez wbudowanie żwiru.

Nowe nawierzchnie powstały w następujących miejscowościach:

- Biała Rawska
  - ul. Polna 300 m
  - ul. Topolowa 350 m
- Aleksandrów 100 m
- Antoninów 200 m
- Babsk (2 odcinki) 720 m
- Białogórne 550 m
- Błazejewice 200 m
- Byki (2 odcinki) 300 m
- Chodnów 100 m
- Chrząszczew (2 odcinki) 230 m
- Franklin 100 m
- Franopol 300 m
- Galinki 100 m
- Gołyń 200 m
- Grzymkowice 995 m
- Janów 200 m
- Józefów 200 m
- Julianów Lesiewski 100 m
- Konstantynów 180 m
- Lesiew 100 m
- Marianów 200 m
- Niemirowice 200 m
- Ossa 300 m
- Pachy 250 m

- Pągów 150 m
- Podsędkowice (2 odcinki) 200 m
- Rzeczków (2 odcinki) 250 m
- Stara Wieś 300 m
- Studzianek 300 m
- Szwejki Małe 100 m
- Szczuki 250 m
- Teresin 100 m
- Tuniki 200 m
- Wilcze Piętki 200 m
- Wola Chojnata 600 m
- Zakrzew 200 m
- Zofianów (2 odcinki) 600 m
- Żurawia (2 odcinki) 500 m

Nawierzchnię betonową wykonano na drodze Stara Wieś—Szwejki Małe na odcinku 2519 m a uliczkę przy bloku TBS w Białej Rawskiej wykonano z kostki betonowej.

Drogi Grzymkowice - Białogórne i Stara Wieś—Szwejki Małe zostały wykonane przy udziale funduszy zewnętrznych.

Kruszywem utwardzono odcinki dróg w sołectwach Biała Wieś, Białogórne, Błażejewice, Bronisławów, Chodnów, Chrząższczewek, Franklin, Gołyń, Gośliny, Koprzywna, Narty, Orla Góra, Podlesie, Porady Górne, Rokszyce, Rosławowice, Stanisławów-Krukówka, Wólka Babska, Zakrzew i Zofiów. Ogółem wbudowano 4,5 tys. ton kruszywa.

Żwirem poprawiono standard odcinków dróg w Białej Rawskiej, Białej Wsi, Białogórnym, Chodnowie, Chrząższczewie, Franopolu, Gołyniu, Janowie, Koprzywnie, Przyłuskach, Rzeczkowie, Starej Wsi, Tunikach, Zofianowie i Żurawi. Zużyto na ten cel ponad 3,5 tys. ton żwiru.

Ważnymi inwestycjami związanymi z transportem był remont mostu drewnianego na rzece Białce w miejscowości Jelitów oraz doraźny remont zdewastowanego wiaduktu drogowego nad torami CMK w Nartach.

Komfort pieszych poprawiono przez wybudowanie odcinków chodników w Grzymkowicach i Starej Wsi oraz utwardzenia placów przy przystankach autobusowych w Babsku i Szwejkach Małych. Przy ul. Mickiewicza 32 został przygotowany plac parkingowy o powierzchni 750 m², o nawierzchni z kruszywa łamanego.

Inwestycje drogowe uzupełnia odtworzenie odcinków rowów przy drogach w miejscowościach Bronisławów, Chrząższczew, Gołyń, Ossa i Zofiów.

WAŻNE WYDARZENIA 2017

- Liczba mieszkańców gminy Biała Rawska na dzień 31.12.2017 r. wynosiła 11370. W ciągu ubiegłego roku ubyło 58 osób.
- Rada Miejska obradowała na 12 sesjach, w trakcie których podjęto 127 uchwał.
- Urząd Miasta i Gminy zorganizował program robót publicznych, z którego skorzystało 12 mieszkańców. 4 osoby odbyły staże w Urzędzie, jedna osoba odbyła praktyki studenckie, a kolejne 4 - praktyki zawodowe.
- W 2017 r. gmina sprzedała 3 działki: w Białej Wsi, Goślinach i Orlej Górze, o łącznej powierzchni 0,16 ha za kwotę 14.106,87 zł, natomiast zakupiono na potrzeby drogowe 3 działki o powierzchni 0,13 ha. Wydatkowano na ten cel 7.335 zł. W drodze darowizny, zasiedzenia i nabyciu z mocy prawa, zasoby gminne powiększyły się o 4,94 ha.
- Został zakupiony od Starostwa Powiatowego za 152.520 zł teren wokół Centrum Pomocy Rodzinie przy ul. Mickiewicza w Białej Rawskiej. W ten sposób Gmina Biała Rawska jest już właścicielem całego kompleksu.
- Zgodnie z ustawą o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej została zmieniona nazwa ul. 15 Grudnia w Białej Rawskiej. Nazwa ta upamiętniała datę powstania Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w 1948 r. Na wniosek mieszkańców została przywrócona dawna nazwa – ul. Kolejowa. Przy okazji część ul. Przemysłowej i 15 Grudnia została przemianowana na ul. Targową, nadano też nazwy dwóm nowym ulicom: Nadrzecznej i Owocowej.
- W marcu tradycyjnie obchodziliśmy Dzień Sołtysa. Sołtysiem Roku został Kazimierz Wojciechowski z Franopola, a 14 osób zostało odznaczonych medalem „Zasłużony dla rolnictwa”, przyznany przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Krzysztofa Jurgieła.
- 12 marca, delegacja z Białej Rawskiej z Sołtysami Roku z bieżącego i ubiegłych lat reprezentowała naszą gminę w Dniu Sołtysa Województwa Łódzkiego.
- 7 maja zorganizowano kolejny już, szósty Biały Dzień Profilaktyki. Mieszkańcy mieli okazję skorzystać z bezpłatnych badań, których wykonano ok. 2100. Obok cieszących się olbrzymią popularnością badań laboratoryjnych, których przeprowadzono 1470, wykonywana była mammografia (57 badań), RTG płuc (58), badanie zawartości tlenu węgla w płucach (60), spirometria (68), badania gruczołu krokowego (10), tkanki tłuszczowej (93), przesiewowe badania słuchu (121), badania związane z określeniem ryzyka wystąpienia zawału i udaru mózgu (23) oraz badania densytometryczne kości (58). Ponadto mieszkańcy korzystali z konsultacji ortopedy, chirurga onkologa, ginekologa-onkologa oraz endokrynologa. Przyjmowano również zapisy na badania specjalistyczne: USG jamy brzusznej z oceną aorty brzusznej, USG tarczycy oraz kolonoskopowe badanie jelita grubego. Badania profilaktyczne były prowadzone w ciągu całego roku.
- Poza badaniami, tego dnia odbyło się wiele działań towarzyszących promujących zdrowy tryb życia. Były to: turniej tenisa ziemnego, turniej piłki nożnej,

wystawa prac plastycznych uczniów szkół podstawowych w Babsku, Błaziejewicach oraz Gimnazjum i Świetlicy Środowiskowej. Równolegle odbywał się organizowany przez białą szkołę podstawową Dzień Rodziny obfitujący w sport, zabawę i inne atrakcje. Każdy uczestnik Pikniku Profilaktycznego mógł liczyć na zdrowy poczęstunek.

- Nawiązano partnerskie kontakty z gminą Chmielnik z woj. Świętokrzyskiego. Polegają one na wymianie doświadczeń w zakresie inwestycji, pozyskiwania środków unijnych, działalności OSP oraz kultury i sportu.
- Po raz drugi Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Białej Rawskiej zorganizowała debatę lokalną, w której wzięła udział młodzież ze szkół ponadpodstawowych, przedstawiciele organizacji pozarządowych i stowarzyszeń oraz mieszkańcy. Tematem debaty były czynniki łączące naszą wspólnotę i sposoby ich wzmacniania.
- Tradycją jest gminny konkurs „Najczystsza Wieś”. Laureatami w 2017 r. zostały Wola Chojnata (I miejsce), Pachy (II), Marchaty (III), Niemirowice (IV) oraz Żurawka (V). Nagrodzono też najbardziej zadbane posesje i gospodarstwa.
- Gminne obchody Dnia Strażaka odbyły się w Grzymkowicach. W mszy świętej w intencji strażaków, uroczystym apelu i poczęstunku wzięli udział druhowie ze wszystkich jednostek OSP w naszej gminie.
- 25 czerwca zorganizowane zostały gminne zawody pożarnicze. Zwycięzcą została OSP Chodnów, którą o 0,2 punktu wyprzedziła OSP Chrząższczew. Trzecie miejsce wywalczyła jednostka OSP Stara Wieś.
- W zawodach powiatowych również zwyciężyła OSP Chodnów przed druhami z Chrząższczewa, a podium uzupełniła jednostka OSP Kurzeszyn. Strażacy z Chodnowa będą reprezentowali powiat rawski w zawodach wojewódzkich.
- Jubileusz pięćdziesięciolecia pożycia małżeńskiego obchodziło 18 par:
  - Halina i Aleksander Adamczyk z Białej Rawskiej
  - Barbara i Andrzej Czarnecy z Białej Rawskiej
  - Zuzanna i Aleksander Domańscy z Wilczych Piętek
  - Janina i Franciszek Górecki ze Szczuk
  - Alina i Jerzy Kacprzak z Dańkowa
  - Danuta i Czesław Kowalscy z Zofiowa
  - Helena i Tadeusz Mydłowski z Chodnowa
  - Jadwiga i Władysław Potrzebowski ze Starej Wsi
  - Danuta i Anastazy Rupiewicz z Białej Rawskiej
  - Janina i Jan Stańczak z Przyłusk
  - Jadwiga i Władysław Starus z Nart
  - Janina i Piotr Wachowicz ze Szczuk
  - Alina i Tadeusz Walczak z Białej Rawskiej
  - Maria i Mieczysław Walczyński z Białej Rawskiej
  - Halina i Franciszek Wąsiewicz z Aleksandrowa
  - Halina i Jan Węgier z Woli-Chojnaty
  - Krystyna i Marian Witeccy z Babska
  - Krystyna i Feliks Włodarscy z Janowa

Uroczystość rozpoczęła Msza Święta w intencji Jubilatów, po której w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury zostały im wręczone medale Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie przyznane przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudę. Jubilaci otrzymali także upominki ufundowane przez Urząd Miasta i Gminy, znalazło się miejsce na życzenia, toast i okolicznościowy tort. Oprawę muzyczną zapewniła Kapela Białka.

- 8 października odbyła się uroczystość poświęcenia sztandaru Rejonowego Koła Pszczelarzy w Białej Rawskiej. Kolo skupia ponad 40 okolicznych hodowców pszczół. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele organizacji pszczelarskich z całego województwa łódzkiego.
- Gminne obchody Dnia Edukacji Narodowej odbyły się 16 października. Oprócz życzeń dla nauczycieli i pracowników oświaty, wyróżniającym się pedagogom zostały wręczone nagrody Burmistrza, a zabawny program artystyczny zaprezentowały nasze przedszkolaki.
- W ubiegłym roku uprawy rolników z naszej gminy zostały dotknięte dwiema klęskami wynikającymi z niekorzystnych zjawisk atmosferycznych. Przymrozki wiosenne spowodowały szkody w 1369 gospodarstwach rolnych, a oszacowane przez komisję straty w plonach wyniosły ponad 103 mln zł. Na podstawie sporządzonych i zatwierdzonych przez Wojewodę Łódzkiego protokołów poszkodowani otrzymali pomoc publiczną i pomoc de minimis wypłacaną na wniosek rolnika przez Biuro Powiatowe ARiMR, mogą również korzystać z kredytów klęskowych na wznowienie produkcji rolnej.
- Kolejnym niekorzystnym zjawiskiem pogodowym, które dotknęło rolników w naszej gminie były mrozy, które punkto-wo nawiedziły nasz rejon w styczniu. W ich wyniku poszkodowane były 233 gospodarstwa, a straty w środkach trwałych – wymarznienie drzewek owocowych wyniosły niemal 34 mln zł. Dzięki determinacji burmistrza i wójtów gmin Sadkowie i Kowiesy oraz powiatowej Komisji Rolnictwa, to zdarzenie zostało sklasyfikowane przez Wojewodę Łódzkiego jako klęska, a rolnicy mogą skorzystać z pomocy na odtworzenie zniszczonej produkcji w ramach programu „Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej.

KULTURA, ROZRYWKA, SPORT

W organizację życia kulturalnego i sportowego naszej gminy zaangażowane są nie tylko powołane w tym celu jednostki kultury, takie jak Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna i placówki oświatowe. Duży wkład wnoszą stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, kluby sportowe, parafie oraz nieformalne grupy mieszkańców.

- Jak co roku, 6 stycznia ulicami Białej Rawskiej przeszedł orszak Trzech Króli zorganizowany przez Parafię p.w. Św. Wojciecha i MGOK.
- Tradycyjnie, jak w całej Polsce, również w Białej Rawskiej, w drugą niedzielę stycznia zagrała Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy. Oprócz kwesty ulicznej, w MGOK-u odbył się gminny finał tej imprezy z licytacją, występami zespołów i pokazem ogni sztucznych. Tym razem zbieraliśmy pieniądze na ratowanie zdrowia i życia dzieci na oddziałach ogólnopediatrycznych oraz na zapewnienie godnej opieki medycznej dla seniorów.
- W lutym mieliśmy okazję po raz kolejny gościć w bialskim kościele Reprezentacyjny Zespół Artystyczny Wojska Polskiego z koncertem o tematyce patriotycznej.
- 13 lutego odbyła się w MGOK-u premiera bajki „Porcelanowe lale” według scenariusza pani Henryki Mamczarek, w reżyserii Krzysztofa Mamczarka a wykonawcami byli członkowie Bialskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.
- Międzynarodowy Dzień Kobiet uczciliśmy koncertem zorganizowanym przez OSP Biała Rawska. Na deskach remizy wystąpiła Orkiestra Dęta, chór RETRO oraz Kapela Bialska.
- Święto Kobiet uświetnił także koncert Andrzeja Rybińskiego w MGOK-u. W rytm przebojów „Nie liczę godzin i lat”, „Czas Relaksu” czy „Pocieszanka” bawiliśmy się 12 marca.
- Hasłem „Początek wiosny, dzień radosny” pożegnaliśmy kalendarzową zimę. Mimo skutecznego utopienia Marzanny w wodach Białki i wspaniałej zabawy, nie chciała nas tak szybko opuścić i przypominała o sobie jeszcze majowymi przymrozkami.
- Kaczuchy to doroczny konkurs małych form scenicznych, w którym biorą udział młodzi artyści z powiatu rawskiego i ościennych. W kwietniu odbył się już po raz siódmy.
- 226 rocznicę uchwalenia Konstytucji 3-go Maja uczciliśmy uroczystą Mszą Świętą w intencji ojczyzny, a okolicznościowe przedstawienie

pt. „Polska – Ojczyzna, która w sercu się zaczyna” przygotowali uczniowie ze Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Starej Wsi.

- 6 maja odbyła się kolejna edycja Rodzinnego Marszobiegu Bialskimi Sadami pod patronatem Wicemarszałka Województwa Łódzkiego Dariusza Klimczaka. Biegiem, truchtem, marszem, z kijkami i bez, wzięło w nim udział ponad 100 osób.
- 13 maja, nasz rodak, Michał Stępniewski opowiadał o swoich podróżach autostopem po Europie i Azji.
- W ciągu całego roku zapraszaliśmy na spotkania ze zdrowiem. Mogliśmy posłuchać wykładu dr Józefa Kropa z Kanady, członka Amerykańskiej Akademii Medycyny Ekologicznej, a także dr Iwy Jonik, która opowiadała jak dbać o zdrowie dziecka.
- Wśród ciekawych ludzi nie zabrakło też pisarzy. Na spotkaniach autorskich mieliśmy okazję gościć Edwarda Łysiaka, autora „Kresowej opowieści” i Joannę Bator.
- 4 czerwca w naszej gminie, na terenie gimnazjum odbył się powiatowy festyn z okazji Dnia Dziecka. Wśród atrakcji były zjeżdżalnie, dmuchańce, trampoliny, puszczanie ogromnych baniek mydlanych, wizyta bajkowych postaci oraz strzelanie z wiatrówki. Nie zabrakło również słodkości dla najmniejszych. Mimo że pogoda sprawiła psikusa, dzieci bawiły się wspaniale.
- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna wzięła udział w akcji „Paczka literacka” organizowanej przez Wydawnictwo Agora i FRSI. Dzięki temu zbiory biblioteki powiększyły się o nowe książki i audiobooki.
- 10 czerwca piknik rodzinny zorganizowała Szkoła Podstawowa w Starej Wsi. Rodzice i uczniowie mieli okazję bawić się z okazji zakończenia projektu „Trzymaj formę”, który placówka realizowała we współpracy z Fundacją Kronenberga Banku City Handlowy.
- Doroczny piknik rodzinny „Niedziela w Białej” odbył się 18 czerwca. Po występach uczniów szkół z terenu naszej gminy przyszedł czas na występy gwiazd. W tym roku były to zespoły LOVERBOY i POWER BOY, a na finał zagrał czołowy zespół sceny disco polo – PIĘKNI I MŁODZI. Zabawę dopełniły imprezy towarzyszące: zawody wędkarskie, turniej tenisa ziemnego oraz rywalizacja strongmanów.
- W czerwcu członkowie Bialskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku zaprezentowali kolejną premierę, tym razem była to sztuka „Złota Rybka” według scenariusza pani Henryki Mamczarek. Wielokrotnie wystawione na scenie MGOK-u przedstawienie miały okazję obejrzeć dzieci z gminnych szkół i przedszkola.
- Bialskie Sobótki witające lato odbyły się na terenie Rodzinnego Parku Rozrywki 23 czerwca. Był to wieczór pełen wróżb, zabaw i konkursów, poszukiwano kwiatu paproci, wybierano najdorodniejszego bialskiego Jana, puszczano tradycyjne wianki. Rozrywkę muzyczną zapewniły działające przy MGOK-u zespoły „3 plus 1” i Marcepan, a na zakończenie odbył się niepowtarzalny pokaz żywego ognia.
- Tematyką kolejnego pleneru malarskiego, w którym wzięło udział 20 artystów-amatorów z całej Polski były uroki bialskiej przyrody. Jak zawsze plener zakończył się wystawą w MGOK-u, można było również zakupić namalowane obrazy.
- W wakacje, w parku miejskim, odbył się koncert orkiestry perkusyjnej Żyrardowskie Uderzenie, która przedstawiła spektakl „Musicale, musicale”.

- Wakacje przebiegły pod znakiem sportu. 15 lipca ponad 70 uczestników wzięło udział w III Białskim Rajdzie Rowelowym. Każdy uczestnik otrzymał kamizelkę odblaskową, a wśród uczestników rozlosowano nagrody, z których główną był oczywiście rower.
- Dzień później, w Białskiej Mini-Olimpiadzie, która miała miejsce na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji, odbyły się zawody w tak oryginalnych konkurencjach jak rzut kaloszem czy pchnięcie kulą „na dwie ręce”. Były też bardziej tradycyjne sporty: wyścigi kajakowe, wyciskanie sztangi, tor przeszkód i rzutki. Kibice mogli również obserwować pokazy tresury psów policyjnych, zapoznać się z policyjnym sprzętem, brać udział w zajęciach fitness, a na koniec śmiać się razem z kabaretem Banialuka.
- 100-lecie Białskiej Orkiestry Dętej obchodziliśmy 29 lipca. W parku miejskim odbyła się msza polowa, a po części oficjalnej koncert Jubilatów. Wieczorem dzieci bawiły się podczas bajkowego minidisco, a nieco starsi na plenerowej dyskotekce do północy. Sejmik Województwa Łódzkiego uhonorował jubilatów nagrodą w dziedzinie kultury. Patronat honorowy nad uroczystością objął Marszałek Województwa Łódzkiego Witold Stępień.
- Przełom lipca i sierpnia przebiegł pod znakiem profesjonalnych wyścigów kolarskich. Najpierw, 30 lipca gościliśmy kolarzy szosowych rozgrywających zawody cyklu ŻTC BIKE RACE, a tydzień później kolarzy górskich konkurujących w ramach MTB MARATON. Obie imprezy zgromadziły uczestników z całej Polski i wielu kibiców na mecie przy Ośrodku Sportu i Rekreacji. Zawody te stanowią doskonałą promocję ogólnopolską naszej gminy.
- „Vinyl is back” to kolejna wakacyjna impreza na białskim kąpielisku. 15 sierpnia bawiliśmy się wspólnie w rytm muzyki klubowej granej na żywo. Wydarzenie było też transmitowane na żywo w Internecie.
- Otwarcie świetlicy wiejskiej w Jelitowie było pretekstem do zorganizowania Jelitowskiego Pikniku Integracyjnego. W grach, zabawach, warsztatach, karaoke i animacjach wzięli udział nie tylko mieszkańcy tej wsi, ale również wielu gości. Można było skosztować specjałów jelitowskiej kuchni i bawić się na dyskotekce.
- W roku 2017 współorganizatorem dożynek powiatowych była gmina Biała Rawska. Święto plonów rozpoczęła Msza Święta celebrowana przez Jego Ekscelencję ks. Biskupa Wojciecha Osiala, po której odbyły się tradycyjne obrzędy. Rolę starostów dożynekowych pełnili Małgorzata Furmańska i Andrzej Biedrzycki. Rozrywkę zapewniły zespoły ludowe i disco polo, a ukoronowaniem uroczystości był koncert zespołu WILKI, który na białskiej scenie świętował 25-lecie swojej działalności.
- Dzień Niepodległości uczciliśmy przemarszem pocztów sztandarowych i mieszkańców na cmentarz, gdzie złożono kwiaty na grobach bohaterów walczących o niepodległą Ojczyznę, a po mszy w intencji niepodległej Polski uczniowie Szkoły Podstawowej im. Fryderyka Chopina w Babsku zaprezentowali program „Krótka podróż do wolności”. W Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury spotkaliśmy się na wspólnym śpiewaniu pieśni patriotycznych, a w kinie wyświetlano film Łukasza Chojeckiego „Dzik” o historii oddziału partyzanckiego walczącego w naszych okolicach.
- Jak co roku białski MGOK przygotował ciekawe propozycje na dobrą zabawę z okazji Dnia Babci Dziadka, wróżby andrzejkowe i mikołajki.
- Gminną Wigilię uświetniły jasełka przygotowane przez Szkołę Podstawową im. Jana Kochanowskiego w Białej Rawskiej.
- Co miesiąc, w Miejsko-Gminnej Bibliotece Publicznej odbywały się spotkania z białską historią, w trakcie których członkowie Białskiego Stowarzyszenia Historycznego przedstawiali różne wydarzenia z przeszłości naszej okolicy.

POZYSKANE ZEWNĘTRZNE ŚRODKI FINANSOWE

Nakładane na gminy obowiązki w zakresie finansowania oświaty, opieki społecznej czy administracji, które nie są w wystarczającym stopniu refundowane przez budżet państwa sprawiają, że inwestycje i rozwój infrastruktury jest uzależniony od pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych. Wśród najważniejszych są szeroko pojęte środki unijne, wsparcie ze strony Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, fundusze ministerialne oraz wojewódzkie. Nasza gmina od kilku lat aktywnie i co najważniejsze – skutecznie aplikuje o zewnętrzne finansowanie wielu inwestycji i działań. W 2017 roku pozyskaliśmy następujące wsparcie:

- Operacja pn. „Budowa sieci wodociągowej w gminie Biała Rawska wraz z oczyszczalnią ścieków w Błazejewicach oraz przebudowa SUW w Babsku” mająca na celu rozwój społeczno-gospodarczy gminy Biała Rawska poprzez budowę sieci wodociągowej na terenie gminy, budowę oczyszczalni ścieków w Błazejewicach oraz przebudowę Stacji Uzdatniania Wody w Babsku współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Wartość projektu wynosi ok. 3,9 mln zł, a pozyskano wsparcie w wysokości 1 998 353 zł.
- Projekt „Zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznych z systemem zarządzania energią oraz wymiana instalacji pieca węglowego c.o. na piec opalany peletem drzewnym w Gminie Biała Rawska” obejmuje montaż 32 instalacji fotowoltaicznych na terenie gminy Biała Rawska, w tym sześciu na obiektach użyteczności publicznej oraz przebudowę kotłowni w szkole podstawowej w Babsku poprzez zastosowanie pieców na biomasę. Wartość projektu wynosi ok. 1,8 mln zł, a pozyskane dofinansowanie 1 274 901 zł.
- „Rewitalizacja centrum miasta Biała Rawska – miejsca integrującego mieszkańców” to projekt polegający na uporządkowaniu centrum miasta w celu poprawienia jego funkcjonalności komunikacyjnej, społecznej oraz estetycznej. Wartość inwestycji to ok. 8 mln zł, a udział środków unijnych wyniesie 5 294 129 zł.
- „Biała Rawska – Centrum aktywnej turystyki rodzinnej w Dolinie Rawki” to projekt, w którego skład wchodzi trzy inwestycje: trakt spacerowy pomiędzy ul. Narutowicza a kąpieliskiem, umiejscowiony obok Rodzinny Park Rozrywki oraz ścieżka rowerowa od Białej Rawskiej do Ossy. Wartość prac wynosi ok. 4,5 mln zł, a uzyskane dofinansowanie 2 729 293 zł.

- „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie miasta Biała Rawska” obejmuje poprawę efektywności energetycznej zespołu budynków Urzędu Miasta i Gminy oraz Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej. Oprócz docieplenia ścian i dachów, wymiany drzwi i okien budynki zostały wyposażone w nowoczesne, energooszczędne źródła ciepła. Wartość projektu wyniosła ponad 1,4 mln zł przy dofinansowaniu w wysokości 885 482 zł. Wcześniej wyremontowano i dostosowano do obowiązujących wymogów budynek ośrodka zdrowia w Dańkowie
- Na dostosowanie liczby miejsc przedszkolnych do potrzeb gminy oraz poprawę jakości edukacji w szkole podstawowej w Białej Rawskiej pozyskano 1 093 927 zł. W ramach tych dwóch projektów doposażono obie placówki w narzędzia dydaktyczne, zorganizowano dodatkowe zajęcia dla podopiecznych, a także sfinansowano studia podyplomowe i szkolenia dla nauczycieli.
- Z projektu „Równe szanse”, na który pozyskano dofinansowanie w kwocie 450 316 zł, korzystają dzieci ze świetlicy środowiskowej. Dzięki uzyskanemu wsparciu zwiększono liczbę miejsc w świetlicy, wydłużono jej godziny działania, zorganizowano dla dzieci korepetycje i zajęcia rozwijające.
- Na projekty związane z technologiami informatyczno-komunikacyjnymi oraz stworzenie zintegrowanego systemu zarządzania usługami administracyjnymi łącznie z innymi samorządami powiatu rawskiego pozyskaliśmy 1 841 619 zł.
- Z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pozyskaliśmy środki w wysokości 234 809 zł, które zostały wykorzystane na projekty edukacyjne w szkołach podstawowych w Lesiewie i Starej Wsi, projekt ekologiczny „Smogowe pogaduszki” zrealizowany przez bibliotekę publiczną, zakupiono sprzęt pożarniczy dla jednostek OSP w Białej Rawskiej i Chodnowie, a także częściowo sfinansowano II etap budowy wodociągu Biała Rawska – Marchaty. Ogółem z użyciem tych środków w roku 2017 zrealizowano 13 projektów.
- Systematycznie co roku pozyskujemy fundusze na remonty dróg gminnych. W ostatnich dwóch latach były realizowane drogi z programu „schetynówek” na które uzyskaliśmy około 1,65 mln zł.
- Pozyskano fundusze na organizację i wyposażenie gabinetów lekarsko-pielęgniarskich we wszystkich szkołach obsługiwanych przez gminę.
- Zewnętrzne środki pozwalają również na realizację mniejszych projektów – na skalę sołectwa, stowarzyszenia czy grup mieszkańców. Jelitów i Wólka Lesiewska skorzystały z grantów Marszałka Województwa łódzkiego na rozwój społeczności wiejskich, tradycyjnie kilka podmiotów uzyskało granty z LGD „Kraina Rawki”. OSP Biała Rawska pozyskało środki na nowy sprzęt ratowniczy.
- Wcześniej z funduszy zewnętrznych realizowano remonty sieci ciepłowniczej w Białej Rawskiej, zakupiono samochód bojowy dla OSP w Białej Rawskiej oraz przygotowano mieszkanie dla rodziny repatriantów.

Ogółem Gmina Biała Rawska w ramach bieżącej perspektywy unijnej pozyskała już około 20 mln zł. W tym miejscu dziękujemy Radzie Miejskiej, dyrektorom gminnych instytucji, sołtysom, druhom strażakom, działaczom organizacji pozarządowych, urzędnikom i wszystkim mieszkańcom, których zaangażowanie przyczyniło się do tego sukcesu.

Urząd Miasta i Gminy Biała Rawska
ul. Jana Pawła II 57, 96-230 Biała Rawska
e-mail: umig@bialarawska.pl
tel. (46) 815 93 77 / fax (46) 815 94 44

Jednostki organizacyjne:

Urząd Miasta i Gminy Biała Rawska

ul. Jana Pawła II 57
96-230 Biała Rawska
www.bialarawska.pl
e-mail: umig@bialarawska.pl
tel. (46) 815 93 77
fax (46) 815 94 44

Urząd Stanu Cywilnego

ul. Jana Pawła II 57
96-230 Biała Rawska
e-mail: usc@bialarawska.pl
tel. (46) 815 92 39

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury

ul. Wojska Polskiego 9
96-230 Biała Rawska
www.mgokbiala.pl
e-mail: mgokbr@poczta.onet.pl
tel. (46) 815 95 64

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna

ul. Jana Pawła II 2
96-230 Biała Rawska
www.biblioteka-bialarawska.pl
e-mail: mgbpbialarawska@poczta.onet.pl
tel./fax: (46) 815 94 15

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. Mickiewicza 25
96-230 Biała Rawska
www.mgops.bialarawska.pl
e-mail: mgopsbr@wp.pl
tel. (46) 815 93 51

Świetlica Środowiskowa

ul. Mickiewicza 25
96-230 Biała Rawska
tel. (46) 815 93 81

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Mickiewicza 25
96-230 Biała Rawska
www.sds.bialarawska.pl
e-mail: sdsbr@wp.pl
tel. (46) 815 93 81

Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej

Żurawia 1
96-230 Biała Rawska
e-mail: zgkzurawia@wp.pl
tel. (46) 815 94 49

Publiczne placówki oświatowe:

Gimnazjum im. A. Mickiewicza w Białej Rawskiej

ul. Mickiewicza 24
96 - 230 Biała Rawska
www.bialarawska.rawa-maz.pl
e-mail: gimnazjumbr@op.pl
tel. (46) 815 97 95

Przedszkole w Białej Rawskiej

ul. Mickiewicza 38
96 - 230 Biała Rawska
www.przedszkole38.szkolnastrona.pl
e-mail: przedszkole38@o2.pl
tel. (46) 815 94 26

Szkoła Podstawowa im. F. Chopina w Babsku

al. Lipowa 12
96-200 Rawa Mazowiecka
www.spbabsk.edupage.org
e-mail: spbabsk@wp.pl
tel. (46) 815 02 23

Szkoła Podstawowa im. J. Kochanowskiego w Białej Rawskiej

ul. Mickiewicza 22
96-230 Biała Rawska
www.sp.bialarawska.rawa-maz.pl
e-mail: spbiala10@wp.pl
tel. (46) 815 93 76

Szkoła Podstawowa im. Ks. J. Popiełuszki w Chodnowie

Chodnów 1
96-230 Biała Rawska
www.spchodnow.szkolnastrona.pl
e-mail: szpodchodnow@gazeta.pl
tel. (46) 815 97 26

Szkoła Podstawowa im. Ks. Kard. S. Wyszyńskiego w Pachach

Pachy 25
96-230 Biała Rawska
e-mail: sp_pachy@op.pl
tel. (46) 815 94 68

Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Starej Wsi

Stara Wieś 17
96-230 Biała Rawska
www.spstarawies.szkolnastrona.pl
e-mail: sp-starawies@edu.pl
tel. (46) 815 93 23

Szkoła Podstawowa im. Boh. Pow. Warszawskiego w Błaziejewicach

Błaziejewice 10a
96-230 Biała Rawska
www.spblaziejwice.szkolnastrona.pl
e-mail: szkola.blaziejewice@op.pl
tel. (46) 815 95 27

Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Lesiewie

Wólka Lesiewska 14a
96-230 Biała Rawska
www.splesiew.szkolnastrona.pl
e-mail: szkolalesiew@op.pl
tel. (46) 815 09 11

Urząd Miasta i Gminy w Białej Rawskiej
ul. Jana Pawła II 57
96-230 Biała Rawska
www.bialarawska.pl
umig@bialarawska.pl